

PODPORA OLYMPIJSKÉHO ŠPORTU A OCHRANA ZDRAVIA ŠPORTOVCOV OLYMPIJSKÉ HRY TOKIO 2020

SIEKEL, ANTON – VODÁČKOVÁ, ZUZANA – PLAVČAN, PETER

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá aktuálnou situáciou príprav olympijských hier v Tokiu. Uvádza poznatky o odložení olympijských hier na rok 2021 a ďalej sa venuje analýze opatrení na zabezpečenie ochrany zdravia športovcov a športových delegácií počas účasti na olympijských hrách. Príspevok uvádza aj informáciu o účasti slovenskej reprezentácie na olympijských hrách Tokio 2020.

Kľúčové slová: športová reprezentácia, olympijské hry, Medzinárodný olympijský výbor, ochorenie COVID-19, športovec

Abstract

The article deals with the current situation of preparations for the Olympic Games in Tokyo. It provides information on the postponement of the Olympic Games to 2021 and further analyzes the measures to ensure the health of athletes and sports delegations during participation in the Olympic Games. The article also provides information on the participation of the Slovak national team in the Tokyo 2020 Olympic Games.

Key words: sports representation, Olympic Games, International Olympic Committee, COVID-19 disease, athlete

Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje spoločenské poslanie športu a verejný záujem v športe nasledovne: „podpora a rozvoj športu mládeže, zabezpečenie prípravy a účasti slovenskej športovej reprezentácie na významných súťažiach, ochrana integrity športu a podpora zdravého spôsobu života obyvateľstva.“ (MŠVVaŠ, 2015).

Podobne, ako v mnohých iných štátoch sveta, je aj v Slovenskej republike považovaná účasť športových reprezentantov na súťažiach športových reprezentácií na olympijských hrách za najvýznamnejšiu nadstavbovú športovú činnosť napomáhajúca popularizácii športu, a teda aj

zdravého životného štýlu populácie vo svete. Popularita olympijského hnutia pretrváva mnohé desaťročia a olympijské hry sú dlhodobo jednou z verejne najsledovanejších aktivít svetovej spoločnosti a v národných štátoch zdrojom národnej hrdosti na výsledky svojich olympijských športovcov.

V roku 2020 sa nepodarilo dodržať štvorročný cyklus organizovania letných olympijských hier, ktoré sa mali uskutočniť v Tokiu. Po dohode medzi japonskými organizátormi a Medzinárodným olympijským výborom bolo s ohľadom na rozširujúcu svetovú pandémiu ochorenia COVID-19 v marci 2020 rozhodnuté o odložení konania olympijských hier z roku 2020 na rok 2021, ktoré sa však symbolicky budú konať pod pôvodným názvom Tokio 2020. Pôvodne sa olympijské hry v Tokiu 2020 mali konať od 24. júla do 9. augusta 2020, po ich preložení sa uskutočnia od 23. júla do 8. augusta 2021.

História olympijského hnutia zaznamenáva zrušenie konania olympijských hier v roku 1940 v dôsledku druhej svetovej vojny, a to práve v Tokiu. Už aj z tohto dôvodu sa celosvetovo považuje rozhodnutie o odložení a nie zrušení olympijských hier v Tokiu za správne. Ďalším dôvodom na uskutočnenie olympijských hier, aj keď o rok neskôr, je ich pozitívny účinok na myslenie ľudí v celom svete, kedy mladí ľudia spoločne pri športe dávajú ľuďom vo svete nádej na prekonanie ťažkých chvíľ a obetí, ktoré priniesla pandémia ochorenia COVID-19.

John Coates, viceprezident Medzinárodného olympijského výboru sa vyjadril, že olympijské hry v Tokiu sa uskutočnia za každých okolností. Medzinárodný olympijský výbor spolupracuje s japonskou vládou na minimalizácii rizík spojených s pandémiou a na bezpečnostných opatreniach. Prvú polovicu roka sa vyhodnocovali všetky možné scenáre, teraz sa pracuje na nevyhnutných opatreniach a ich implementácii, a to sa ešte nepočítalo s očkovaním. Všetko sa podriaďuje bezpečnosti účastníkov hier a aj japonskej verejnosti (SOŠV, 2021, 3).

Športovci sa napriek pandemickej situácii vyvolanej ochorením COVID-19 stále chcú zúčastniť na olympijských hrách v Tokiu ako sa vyjadril prezident Svetovej atletiky Sebastian Coe. Na atletickom mítingu „Pripraviť sa, pozor, štart. Tokio 2020“ sa na Národnom štadióne v japonskej metropole zúčastnilo 420 pretekárov, medzi ktorými bolo deväť cudzincov vrátane bývalého majstra sveta na 100 m Justina Gatlina či svetového šampióna v skoku do výšky Mutaza Baršima (SOŠV, 2021, 2).

Japonskí organizátori a Medzinárodný olympijský výbor považujú za dôležité s ohľadom na bezpečnosť športovcov a všetkých ostatných delegácií na olympijských hrách, aby bolo viac ako 80 percent obyvateľov olympijskej dediny v Tokiu zaočkovaných proti ochoreniu COVID-19.

„V tejto chvíli je zaočkovaných alebo má pred príchodom do Tokia zabezpečenú vakcináciu už 75 percent obyvateľov Olympijskej dediny,“ povedal prezident Medzinárodného olympijského výboru Thomas Bach. „Naše úsilie sa týmto číslom nekončí. Máme veľmi dobré dôvody na vyslovenie konštatovania, že toto číslo bude výrazne vyššie ako 80 percent. Najdôležitejšie pre nás je, aby Olympijská dedina bolo bezpečné miesto a olympijské hry v Tokiu boli organizované bezpečným spôsobom. Medzinárodný olympijský výbor je pripravený vyslať do Japonska aj vlastné lekárske tímy, aby pomohli japonským zdravotníkom“ (SOŠV, 2021, 1).

Pandemická situácia v Japonsku sa zatiaľ neupokojuje. Minimálne do konca mája vyhlásilo mimoriadny stav deväť prefektúr vrátane Tokia a Sappora. Len za deväť dní od vyhlásenia internetovej petície sa vyzbieralo až 350-tisíc podpisov proti usporiadaniu olympijských hier v Tokiu, ktorej adresátom internetovej petície je Medzinárodný olympijský výbor (SOŠV, 2021, 1).

Koncom apríla tohto roka bola vydaná 2. verzia príručky tzv. Playbook, ktorá je určená pre športovcov a ich náhradníkov, vedúcich tímov a ďalšie osoby z vedenia tímov, tréningových partnerov a osobných trénerov, hlavných lekárov tímov pre olympijské a paralympijské hry, osoby pre správu dediny a ďalší sprievod športovcov.

Zásady uvedené v Playbooku sú pripravené na zabezpečenie bezpečnosti prostredia olympijských hier pre všetkých ich účastníkov. Zároveň ponúkajú pridanú hodnotu ochrany pre japonských hostiteľov. Od všetkých účastníkov olympijských hier sa očakáva úplné dodržiavanie zásad po celú dobu pôsobenia v Japonsku a zároveň udržiavanie svojej interakcie s inými účastníkmi (domáci obslužný personál a pod.) na minimum. Playbook obsahuje tieto zásady (IOC, 2021).

- Nosenie masky. Tvárovú masku sú účastníci hier povinní nosiť po celý čas na vlastnú ochranu a ochranu všetkých ďalších osôb v okolí. Masky sú prevenciou proti rozširovaniu COVID-19 keď zachytávajú kvapôčky vydychované infikovanou osobou.

Neustále nosenie masky na tvári - okrem jedenia, pitia, spánku, tréningu alebo súťaženía - pomôžete udržať hry bezpečné pre každého.

- Minimalizácia fyzickej interakcie. COVID-19 sa prenáša prostredníctvom infikovaných kvapôčiek v dychu pri kašli, kýchaní, rozprávaní, kričaní alebo speve. Riziko dostať COVID-19 rastie v preplnených, zle vetraných priestoroch ak strávime istý čas v blízkosti infikovaného na COVID-19. Preto je dôležité minimalizovať sociálnu interakciu, nosiť masku a vyhnúť sa priestorom, ktoré sú uzavreté, preplnené alebo ktoré zahŕňajú blízky kontakt.
- Test, stopa a izolácia. Na zastavenie šírenia COVID-19 je potrebné pretrhnúť reťaz prenosu od človeka k človeku. Preto je veľmi dôležité presne identifikovať, kto má COVID-19 čo najskôr, ako je to možné prostredníctvom testovania, sledovaním kontaktov a využitím izolácie na zastavenie ďalšieho šírenia vírusu.
- Hygiena vecí. COVID-19 môže byť každodenne na povrchu vecí prostredníctvom kvapôčiek vydychovaných infekčnými osobami, ak sa týchto vecí dotknete rukami a potom svojich očí, nosa alebo pier, môžete sa stať infekčnými. Preto nesmieme zabudnúť na základy správnej hygieny, pravidelné a dôkladné čistenie rúk, dezinfekciu povrchov, vyhýbanie sa dotykom tváre alebo noseniu tej istej masky po celý čas.

Druhá verzia Playbooku bude v priebehu júna 2021 nahradená konečnou verziou, ktorá bude pripravená podľa aktuálnej pandemickej situácie v Japonsku a štátov účastníkov olympijských hier. Pandemickú situáciu v Japonsku a vo svete sa snažia nepodceňovať ani japonskí usporiadatelia a ani Medzinárodný olympijský výbor. Preto účasť zahraničných návštevníkov olympijských súťaží v Japonsku bola zakázaná už v marci 2021 a o účasti japonských divákov sa ešte len rozhodne podľa aktuálnej pandemickej situácie.

Medzinárodný olympijský výbor vydal súhrn najdôležitejších protipandémiových opatrení, medzi ktorými sú tieto:

- Všetci účastníci musia pred odletom do Japonska podstúpiť dva testy na ochorenie COVID-19.
- Športovci a všetci, ktorí sú v ich tesnej blízkosti, budú v Japonsku v zásade testovaní každodenne, aby sa minimalizovalo riziko nezistených pozitívnych prípadov, ktoré by mohli prenášať vírus.

- Všetci ostatní účastníci hier budú testovaní každodenne prvé tri dni po ich príchode. Po prvých troch dňoch a počas celého pobytu budú pravidelne testovaní na základe charakteru ich úloh na hrách a úrovne ich kontaktu so športovcami.
- Všetci účastníci hier v zásade musia vykonávať iba činnosti, ktoré nahlásia vo svojom pláne aktivít.
- Všetci účastníci hier musia v zásade používať výlučne vyhradené vozidlá hier a nesmú používať verejnú hromadnú dopravu.
- Všetci účastníci hier sa v zásade musia stravovať len na vymedzených miestach, na ktorých sú zavedené protiopatrenia proti ochoreniu COVID-19.
- Blízke kontakty sú definované ako tie, ktoré majú vo vzdialenosti do jedného metra bez nosenia tvárovej masky predĺžený osobný kontakt (v trvaní 15 minút alebo viac) s človekom, ktorý má potvrdený pozitívny test na COVID-19.

Príručka Playbook zohľadňuje všetky známe vedecké poznatky o ochorení COVID-19 a súčasne aj poznatky o účinnosti bezpečnostných opatrení na rozličných športových podujatiach na národnej alebo medzinárodnej úrovni.

Na dohodu japonských organizátorov v spolupráci s Medzinárodným olympijským výborom o presunutí konania olympijských hier v Tokiu vydal už 24. marca 2020 Slovenský olympijský a športový výbor stanovisko, v ktorom súhlasí s rozhodnutím o odložení olympijských hier a oceňuje ho.

Už v marci 2020 vydal Slovenský olympijský a športový výbor stanovisko o potrebe zabezpečenia zdravia účastníkov olympijských hier. V stanovisku ďalej uviedol, že toto posunutie nielen umožní športovcom pripraviť sa na olympijské hry v pokojnejšej atmosfére a naplno, ale hlavne ich zdravie nebude ohrozené. Ďalej Slovenský olympijský a športový výbor uviedol predpoklad Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorý sa v plnom rozsahu potvrdil, a to, že vývoj pandémie šírenia koronavírusu SARS-Cov-2 a ochorenia Covid-19 je akcelerujúci. (SOŠR, 2020).

Na olympijských hrách v Tokiu sa bude súťažiť v 33 letných športoch a 50 disciplínach o 339 sád medailí. Ako ukážkové športy sú Medzinárodným olympijským výborom na olympijské hry v Tokiu schválené tieto športy: bejzbal/softbal, karate, skejtboarding, športové lezenie a surfovanie.

Slovenskú republiku budú na olympijských hrách v Tokiu reprezentovať športovci v týchto športoch: vodný slalom, športová gymnastika, rýchlostná kanoistika, športová streľba, atletika, stolný tenis, cestná cyklistika a zápasenie voľným štýlom.

Súčasná situácia v riadení športu v Slovenskej republike a popri odložených olympijských hrách si vyžaduje vysoké nároky na manažment Slovenského olympijského a športového výbor, ktorý priebežne uskutočňuje aktivity na zabezpečenie možností na kvalitnú športovú prípravu športových reprezentantov pre olympijské hry v Tokiu. Očakávania nielen odbornej športovej, ale aj širokej verejnosti sú vždy vysoké.

Zoznam bibliografických odkazov

IOC (2021). The Playbook, Athletes and Officials. Version 2 of Tokyo 2020. Lausanne: International Olympic Committee. olympics.com/ioc/news/version-2-of-tokyo-2020-playbooks-released

MŠVVaŠ (2015). Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

SOŠV (2021). Thomas Bach upokojoval japonskú verejnosť, v Olympijskej dedine bude viac ako 80 percent zaočkovaných. In: Olympic, Športové aktuality. [olympic.sk](https://www.olympic.sk/clanok/thomas-bach-upokojoval-japonsku-verejnost-v-olympijskej-dedine-bude-viac-ako-80-percent)
<https://www.olympic.sk/clanok/thomas-bach-upokojoval-japonsku-verejnost-v-olympijskej-dedine-bude-viac-ako-80-percent> C

SOŠV (2021). Šéf Svetovej atletiky po testovacom podujatí: Som presvedčený, že OH budú bezpečné. In: Olympic, Športové aktuality. olympic.sk/clanok/sef-svetovej-atletiky-po-testovacem-podujati-som-presvedceny-ze-oh-budu-bezpecne

SOŠV (2021). Olympijské hry budú podľa viceprezidenta MOV Johna Coatesa za každú cenu, za je aj WHO. In: Olympic, Športové aktuality. olympic.sk/clanok/olympijske-hry-budu-podla-viceprezidenta-mov-johna-coatesa-za-kazdu-cenu-za-je-aj-who

SOŠV (2020). Stanovisko Slovenského olympijského a športového výboru k dohode organizátorov OH 2020 v Tokiu a MOV o presune hier. Bratislava: Slovenský olympijský a športový výbor www.olympic.sk

Kontakt

Siekel, Anton
Vodáčková, Zuzana

Plavčan, Peter

e-mail peter.plavcan@vsdanubius.sk